

Nadväzujúce formy odborného vzdelávania a prípravy v systéme duálneho vzdelávania

DUÁLNE VZDELÁVANIE 18+ alebo vzdelávanie pre dospelých

Systém duálneho vzdelávania možno využiť aj pri nadväzujúcich formách vzdelávania, ktoré upravuje § 45 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon). Na rozdiel od systému duálneho vzdelávania, do ktorého vstupujú absolventi základnej školy vo veku 15 až 16 rokov, do nadväzujúceho štúdia vstupujú absolventi predchádzajúceho štúdia vo veku 18 rokov a viac. Preto sa zjednodušene toto štúdium v systéme duálneho vzdelávania označuje aj ako „Duálne vzdelávanie 18+“ alebo ako „duálne vzdelávanie pre dospelých“.

Duálne vzdelávanie pre dospelých vychádza aj z programu EÚ v oblasti zručností, ktorý bol prijatý v roku 2020. Program sa zameriava na to, aby si každý človek mohol rozvíjať svoje zručnosti po celý život. Vzdelávanie pre dospelých môže jednotlivcovi umožniť pokrok v kariére a úspešne zvládať prípadnú zmenu pracovného miesta. Vychádza z európskeho piliera sociálnych práv a európskeho ekologického dohovoru.

Na rozdiel od tínedžerov, ktorí sa vydávajú na svoju vzdelávaciu cestu za kvalifikáciou zo základnej školy približne v rovnakom veku a s podobnými skúsenosťami, dospelí vstupujúci do vzdelávania sa do značnej miery líšia z hľadiska veku, skúseností, životnej situácie a očakávaní. Mnohí dospelí majú predchádzajúce skúsenosti s učením sa a s prácou. Niektorí sa môžu zdráhať vrátiť sa do školy alebo dostávať pokyny od osoby mladšej, ako sú oni sami. Mnoho dospelých má záväzky v súkromnom živote (rodina, úvery a pod.) ale všetci dospelí musia chápať hodnotu kvalifikácie, ktorú im ich vzdelávací cesta ponúkne na trhu práce.

Preto sa vzdelávanie pre dospelých viacej orientuje na politiku podpory vzdelávania dospelých vrátane ich účasti na vzdelávaní v spojení so zamestnávateľmi v systéme duálneho vzdelávania.

Duálne vzdelávania 18+ je vhodné aj pre zamestnávateľov poskytujúcich praktické vyučovanie v rámci odborného vzdelávania a prípravy na povolania so zvýšeným rizikom poškodenia zdravia, ktoré nie sú vhodné pre nepĺnoletých žiakov.

Duálne vzdelávanie 18+ poskytuje zamestnávateľovi zrýchlenú cestu k získaniu kvalifikovanej pracovnej sily, ktorá sa dá skrátiť na 1, 2 alebo 3 roky v závislosti od výberu formy vzdelávania dospelých v porovnaní s 3-ročným učebným odborom alebo 4-ročným študijným odborom určeným pre absolventov základnej školy.

Duálne vzdelávanie 18+ s cieľom získať kvalifikáciu sa uskutočňuje podľa vzdelávacích programov, ktoré obsahujú iba odborné vyučovacie predmety teoretického vyučovania a praktické vyučovanie vo forme odborného výcviku alebo odbornej praxe.

Účastník vzdelávania pre dospelých má nárok na rovnaké benefity z duálneho vzdelávania ako žiak školy.

Rovnako má aj zamestnávateľ pri vzdelávaní dospelých nárok na príspevok na zabezpečenie praktického vyučovania a nárok na daňový benefit za dospelého s učebnou zmluvou. Vzdelávanie dospelých v systéme duálneho vzdelávania je pre zamestnávateľa lacnejšou alternatívou prípravy kvalifikovanej pracovnej sily v porovnaní s podnikovým vzdelávaním nového zamestnanca.

Prehľad nadväzujúcich foriem OVP vhodných pre duálne vzdelávanie 18+

Nadväzujúca forma OVP	Dĺžka štúdia	Určené pre absolventov	Odbory vzdelávania	Odporúčany podiel praktického vyučovania (PV)*	Doklad o ukončení vzdelávania	Doklad o kvalifikácii
Skrátené štúdium	1-ročné	Najmenej so stredným odborným vzdelaním (výučný list)	Všetky 3-ročné učebné odbory	Najmenej 60 % vyučovacích hodín PV za štúdium	Vysvedčenie o záverečnej skúške	Nie
Skrátené štúdium	2-ročné	Najmenej so stredným odborným vzdelaním (výučný list)	Všetky 3-ročné učebné odbory	Najmenej 60 % vyučovacích hodín PV za štúdium	Vysvedčenie o záverečnej skúške	Výučný list
Pomaturitné kvalifikačné štúdium s odborným výcvikom	2-ročné	Najmenej s úplným stredným odborným alebo všeobecným vzdelaním (maturita)	Študijné odbory s kódom odboru xxxx K, ak je to uvedené v poznámke v zozname odborov vzdelávania**	Najmenej 50 % vyučovacích hodín PV za štúdium	Vysvedčenie o maturitnej skúške (iba odborná zložka maturity)	Výučný list
Pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou	2-ročné	Najmenej s úplným stredným odborným alebo všeobecným vzdelaním (maturita)	Študijné odbory s kódom odboru xxxx M, ak je to uvedené v poznámke v zozname odborov vzdelávania**	Najmenej 50 % vyučovacích hodín PV za štúdium	Vysvedčenie o maturitnej skúške (iba odborná zložka maturity)	Nie
Pomaturitné vyššie odborné štúdium s odbornou praxou	3-ročné	Najmenej s úplným stredným odborným alebo všeobecným vzdelaním (maturita)	Študijné odbory s kódom odboru xxxx Q,	Najmenej 50 % vyučovacích hodín PV za štúdium	Vysvedčenie o absolventskej skúške	Absolventský diplom, titul „DiS“

*Pozn.: Podiel praktického vyučovania pre daný odbor vzdelávania sa určí na základe požiadavky zamestnávateľských subjektov.

**Pozn.: Pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium sa môže uskutočňovať v študijnom odbore vzdelávania s kódom odboru vzdelávania xxxx K alebo xxxx M, ak je to uvedené v poznámke k odboru vzdelávania v zozname odborov vzdelávania vyhlášky č. 64/2015 Z. z. o sústave odborov vzdelávania a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania.

Ak sa vyučovanie v študijnom odbore organizuje formou kvalifikačného štúdia s odborným výcvikom v kóde študijného odboru sa písmeno „K“ nahrádza písmenom „N“.

Ak sa vyučovanie v študijnom odbore organizuje formou kvalifikačného štúdia s odbornou praxou v kóde študijného odboru sa písmeno „M“ nahrádza písmenom „N“.

Bližšie informácie k jednotlivých formám duálneho vzdelávania 18+ sú spracované samostatne pre každú nadväzujúcu formu OVP.

Všetko čo potrebuje zamestnávateľ vedieť o duálnom vzdelávaní nájde na www.rzovp.sk alebo na www.dualnysystem.sk.